لۇت ئەلەيھىسسالام

ئۇلۇغ ئاللاھ شۇئەرا سۈرىسىدە مۇنداق دەيدۇ:

﴿لۇتنىڭ قەۋمى پەيغەمبەرلەرنى ئىنكار قىلدى. ئۆز ۋاقتىدا ئۇلارغا قېرىندىشى لۇت ئېيتتى: «سىلەر (ئاللاھتىن) قورقمامسىلەر؟ مەن ھەقىقەتەن سىلەرگە سادىق پەيغەمبەرمەن. سىلەر ئاللاھتىن قورقۇڭلار، ماڭا ئىتائەت قىلىڭلار»﴾[1].

لۇت قەۋمىنى ئاللاھقا ئەنە شۇنداق مۇلايىملىق ۋە مېھرى ـ شەپقەت بىلەن دەۋەت قىلغانىدى.

لۇت ئۇلارنى يالغۇز، شېرىكى بولمىغان ئاللاھقا ئىبادەت قىلىشقا دەۋەت قىلىش بىلەن بىرگە، ئۇلارنى يامان ئىشلارنى قىلىشتىن ۋە گۇناھ ئىشلەشتىن توسقانىدى. ئۇنىڭ دەۋىتى تاش يۈرەك، قاتتىق قول، قوپال مۇئامىلە ۋە پەسكەش ئارزۇ ـ ھەۋەسلەرگە دۇچ كەلدى. لۇتنىڭ قەۋمى ناھايىتى قەبىھ گۇناھلارنى ئۆتكۈزەتتى. بۇلاڭچىلىق قىلاتتى، دوستىغا خىيانەت قىلاتتى، بىر ـ بىرىگە گۇناھ ئۆتكۈزۈشنى تەۋسىيە قىلاتتى، ھەر قانداق جىنايەتتىن يانمايتتى. ئۇلارنىڭ جىنايەتلىرىگە دۇنيادا ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغان، يېڭى ـ يېڭى جىنايەتلەر قېتىلىپ تۇراتتى. ئۇلار ئىنسانىي كۈچ ـ قۇۋۋەتلىرىنى ۋە تەبىئەتلىرىدىكى يېڭىلىق يارىتىش روھىنى ئىنسانلار بۇرۇن كۆرۈپ باقمىغان، يېڭى جىنايەتلەرنى تېپىپ چىقىشقا خىزمەت قىلدۇراتتى.

ئۇلار ئاياللارنى قويۇپ، جىنسىي تەلىۋىنى ئەرلەر بىلەن قاندۇراتتى.

ئاللاھ تائالا نەمل سۈرىسىدە مۇنداق دەيدۇ:

﴿ئەينى ۋاقىتتا لۇت ئۆزىنىڭ قەۋمىگە ئېيتتى: «سىلەر بىلىپ تۇرۇپ قەبىھ ئىشلارنى قىلامسىلەر؟ سىلەر ئاياللارنى قويۇپ، جىنسىي تەلىۋىڭلارنى ئەرلەر بىلەن قاندۇرامسىلەر؟ بەلكى سىلەر نادان قەۋمسىلەر»﴾[2].

ئەجىبا، قەۋمى ئۇنىڭ سەمىمىي تەۋسىيەسىگە قانداق جاۋاب قايتۇرغانىدى؟ ئۇلارنىڭ جاۋابى ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرىغا ئوخشاشلا غەلىتە ئىدى:

﴿ئۇلارنىڭ بىردىنبىر جاۋابى: «لۇتنىڭ تەۋەلىرىنى شەھىرىڭلاردىن ھەيدەپ چىقىرىڭلار، ئۇلار پاك كىشىلەردۇر» دېيىشتىن ئىبارەت بولدى﴾[3].

ئۇلارنىڭ ئاۋۋال قوغلىماقچى بولغانلىقى، ئاندىن ماختىغانلىقى غەلىتىلىك ئەمەسمۇ؟

---

[1] سۈرە شۇئەرا 160 ــ 163 ـ ئايەتكىچە.
[2] سۈرە نەمل 54 ــ 55 ـ ئايەتلەر.
[3] سۈرە نەمل 56 ـ ئايەت.

كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، لۇتنىڭ قەۋمىنىڭ ئاق - چۈشەنچىسى پۈتۈنلەي تەتۈر بۇرمىلىنىپ كەتكەنىدى. يەنە كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىگە زۇلۇم قىلىشى ۋە ھەقىقەتنى ئىنكار قىلىشى كۆز ئالدىدىكى ھەممە نەرسىنى تەتۈرىگە بۇرىۋەتكەنىدى. شۇڭا، ئايالالارنىڭ ئورنىغا ئەرلەرنى تەلەپ قىلىش، پاك بولغانلارنى شەھەردىن قوغلاش دېگەندەك ئىشلار ئۇلار ئۈچۈن نورمال ئەھۋال ئىدى. ئۇلار شىپاغا قارشى تۇرىدىغان ۋە ئۇنى رەت قىلىدىغان كېسەل كىشىلەر ئىدى.

لۇت، قەۋمىنىڭ بۇ قىلمىشلىرىغا بەكمۇ قايغۇراتتى. ئۇلار ھەممە ئىشنى ئوچۇق - ئاشكارا قىلاتتى. شەھەرگە يات كىشى، يولۇچى ياكى مېھمان كېلىپ قالسا، ئۇ كىشىنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ھېچكىم قۇتۇلدۇرۇپ قالالمايتتى. ئۇلار لۇتقا مۇنداق دەيتتى: «سەن ئايالالارنى مېھمان قىل، ئەرلەرنى بىزگە قويۇۋەت!» ئۇلارنىڭ سېسىق نامى ھەر يەرگە پۇر كەتتى. لۇت ئۇلار بىلەن كۆپ ئېلىشتى، ئۇلارغا دەلىل كەلتۈردى. كۈنلەر، ئايلار، يىللار ئۆتۈپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇنىڭغا ھېچكىم ئىشەنمىدى. شۇنداقتىمۇ ئۇ دەۋىتىنى داۋاملاشتۇردى. ئۇنىڭغا ئائىلىسىدىن باشقا ھېچكىم ئىمان ئېيتمىغانىدى. ھەتتا ئائىلىسىدىنمۇ ھەممىسى ئىمان ئېيتمىغانىدى. مەسىلەن، لۇتنىڭ ئايالى نۇھنىڭ ئايالىغا ئوخشاش پەيغەمبەرنى ئىنكار قىلغانىدى.

﴿ئاللاھ كۇففارلارغا (ئۇلارنىڭ مۇئمىنلەر بىلەن تۇغقانچىلىقىنىڭ پايدا بەرمەسلىكىدە) نۇھنىڭ ئايالى ۋە لۇتنىڭ ئايالىنى مىسال قىلىپ كۆرسەتتى، ئۇلار بولسا بىزنىڭ بەندىلىرىمىزدىن ئىككى ياخشى بەندىمىزنىڭ ئەمرىدە ئىدى، ئۇلارنىڭ ئىككىلىسى ئەرلىرىگە (ئىمان ئېيتماسلىق بىلەن) خىيانەت قىلدى، ئۇلارنىڭ ئەرلىرى (يەنى نۇھ بىلەن لۇت) (پەيغەمبەر تۇرۇقلۇق) ئۇلاردىن ئاللاھنىڭ ئازابىدىن ھېچ نەرسىنى دەپئى قىلالمىدى. (ئۇ ئىككىسىگە) «دوزاخقا كىرگۈچىلەر بىلەن بىللە كىرىڭلار» دېيىلدى﴾[1].

ئۆي - ئىنسان ئارام ئالىدىغان ۋە راھەتلىنىدىغان يەردۇر. ئەمما لۇت ئۆيىنىڭ ئىچىدىمۇ، سىرتىدىمۇ راھەت كۆرمەيتتى. ھاياتى داۋاملىق زۇلۇم ۋە مۇشكۇللۇك ئىچىدە ئۆتەتتى. قەۋمىنىڭ قىلمىشلىرىغا سەۋرچانلىق قىلاتتى. ئارىدىن شۇنچە يىل ئۆتكەن بولسىمۇ، ئۇنىڭغا ھېچكىم ئىشەنمىگەنىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە، قەۋمى ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىكىنى مەسخىرە قىلىپ، مۇنداق دېيىشەتتى:

﴿ئەگەر سەن راستچىللاردىن بولساڭ، بىزگە ئاللاھنىڭ ئازابىنى كەلتۈرگىن!﴾[2]

شۇنىڭ بىلەن، لۇت ئۇلاردىن ئۈمىدىنى ئۈزدى ۋە ئاللاھنىڭ ئۇلارنى ھالاك قىلىپ، ئۆزىگە ياردەم بېرىشى ئۈچۈن يالۋۇرۇپ دۇئا قىلدى.

...

[1] سۈرە تەھرىم 10 - ئايەت.
[2] سۈرە ئەنكەبۇت 29 - ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

www.munber.org

پەرىشتىلەر ھەزرىتى ئىبراھىمنىڭ يېنىدىن ئايرىلىپ، لۇتنىڭ قەۋمى تەرەپكە يۈزلەندى ۋە ئەسىر ۋاقتى بىلەن ئۇ يەرگە يېتىپ كەلدى.

سەدۇمنىڭ سېپىللىرىغا يېقىنلاپ كەلدى. بوستانلىق بىر يەرنىڭ ئوتتۇرىدىن بىر ئۆستەڭ ئېقىپ ئۆتەتتى. لۇتنىڭ قىزى تۇلۇمغا سۇ ئېلىش ئۈچۈن ئۆستەڭ بويىدا تۇراتتى.

لۇتنىڭ قىزى بېشىنى كۆتۈرۈپ پەرىشتىلەرنى كۆردى. يەر يۈزىدە بۇنداق كېلىشكەن ئەرلەرنىڭمۇ بارلىقىنى كۆرۈپ ھاڭ ـ تاڭ قالدى.

ئۈچىدىن بىرى قىزدىن سورىدى: «ئى قىزچاق! بۇ ئۆي سىلەرنىڭمۇ؟»

قىز (قەۋمىنى يادىغا ئېلىپ): «سىلەر شۇ يەردە تۇرۇپ تۇرۇڭلار. مەن ئاتامغا خەۋەر بېرىپ كەلگىچە، بۇ تەرەپكە يېقىنلاشماڭلار!» دېدى. ئاندىن تۇلۇمنى ئۆستەڭ بويىدا قويۇپ، ئاتىسى تەرەپكە قاراپ يۈگۈردى.

«ئاتا! شەھەرنىڭ كىرىش ئېغىزىدا بىر نەچچە يىگىت سېنى كۈتۈپ تۇرىدۇ. ھازىرغىچە ئۇلاردەك ئادەملەرنى كۆرۈپ باقمىدىم» دېدى.

لۇت ئۆز ـ ئۆزىگە: «بۈگۈن دىشۋارچىلىق كۈندۇر» دېدى ۋە يۈگۈرگەن پېتى مېھمانلارنىڭ يېنىغا باردى. ئۇلارنى كۆرۈپلا جېنى سىقىلدى ۋە: «بۈگۈن دىشۋارچىلىق كۈندۇر» دېدى. ئۇلاردىن نەدىن كەلگەنلىكىنى، كېلىش مەقسىتىنى سورىدى. ئۇلار جاۋاب بېرىشنىڭ ئورنىغا، ئۇنىڭدىن ئۆزلىرىنى مېھمان قىلىشنى تەلەپ قىلدى. لۇت ئۇلاردىن ئەيمەندى ۋە ئالدىغا چۈشۈپ ماڭدى. بىر ئاز ماڭغاندىن كېيىن توختاپ، ئۇلارغا قارىدى ۋە: «يەر يۈزىدە بۇ قەۋمدىنمۇ ئەسكى خەلقنىڭ بارلىقىنى بىلمەيمەن» دېدى.

ئۇ، بۇ سۆزنى ئۇلارنى كېچىدە شەھەردە قېلىشتىن ۋاز كەچكۈزۈش ئۈچۈن ئېيتقانىدى. ئەمما ئۇلار لۇتنىڭ سۆزىگە پىسەنت قىلىپ كەتمىدى، جاۋابمۇ بەرمىدى.

لۇت يولنى داۋاملاشتۇردى. سۆزنى ئايلاندۇرۇپ بۇ شەھەر خەلقىنىڭ قەبىھلىكىگە بۇرايتتى. ئۇلارغا شەھەر خەلقىنىڭ پەسكەش ۋە ئەخلاقسىز ئىكەنلىكىنى، مېھمانلارنى ئوسال ئەھۋالغا چۈشۈرۈپ قويىدىغانلىقىنى، ئۇلارنىڭ يەر يۈزىدە بۇزۇقچىلىق قىلىدىغانلىقىنى سۆزلەپ بەردى. ئۇنىڭ زېھنىدە ئىككى ئاساسلىق مەسىلە بار ئىدى. بىرى، مېھمانلىرىنى لايىقىدا، چىرايلىقچە كۈتۈۋېلىش. يەنە بىرى، ئۇلارنى كېچىدە بۇ شەھەردە قالماي، يولنى داۋاملاشتۇرۇشقا قايىل قىلىش. شۇڭا ئۇ كۈچىنىڭ بېرىچە سۆزلىرىنى شۇ تەرەپكە تارتىشقا تىرىشتى.

ئەمما مېھمانلار بەكمۇ يوچۇن كىشىلەر بولۇپ، ئاساسەن گەپ ـ سۆز قىلماي ماڭاتتى. لۇت ئۇلارنىڭ بۇ كېچىنى مۇشۇ شەھەردە ئۆتكۈزۈش نىيىتى بارلىقىنى بىلگەندىن كېيىن، ئۇلارنى كۈن پېتىپ، شەھەرگە قاراڭغۇلۇق چۈشكىچە مۇشۇ بوستانلىقتا تۇتۇپ تۇرماقچى بولدى. كەچ كىرگەندە، ئۇلارنى شەھەر خەلقىگە بىلدۈرمەيلا ئۆيىگە

www.munber.org

ئەكىرىۋېلىپ، ئەتىسى سەھەر يەنە چاندۇرماي شەھەر سىرتىغا ئەچىقىپ قويۇشنى ئويلىدى.

لۇت تولىمۇ غەمكىن كۆرۈنەتتى. ئۇ ئىچىدىكى قورقۇنچ ۋە قايغۇدىن مېھمانلارنى تاماقتا تەكلىپ قىلىشنىمۇ ئۇنتۇپ قالغانىدى.

كۈن پېتىپ، قاراڭغۇ چۈشتى. لۇت ئۈچ مېھمىنىنى ئۆيىگە باشلاپ كىردى. ئۇلارنى ھېچكىم كۆرمىگەنىدى. ئايالى مېھمانلارنى كۆرۈپ، لۇتقا دەپ قويمايلا سىرتقا چىقىپ كەتتى.

ئايال دەرھال قەۋمىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارنى خەۋەرلەندۈردى. خەۋەر خۇددى توك ئېقىمىدەك بىردەمدىلا پۈتۈن شەھەرگە تارقالدى. خەلق توپلىنىپ، لۇتنىڭ ئۆيىگە سەلدەك ئېقىپ كەلدى.

ئۇلۇغ ئاللاھ ھۇد سۈرىسىدە مۇنداق دەيدۇ:

﴿بىزنىڭ ئەلچىلىرىمىز (يەنى پەرىشتىلەر) لۇتنىڭ يېنىغا كەلگەن چاغدا (لۇت ئۆز قەۋمىنىڭ ئۇلارغا چېقىلىپ قويۇشىدىن قورقۇپ) قىيىن ئەھۋالدا قالدى، ئۇلار توغرىسىدا يۈرىكى سىقىلدى ۋە: «بۇ دىشۋار كۈندۇر» دېدى. لۇتنىڭ قەۋمى ئۇنىڭ قېشىغا ئالدىراپ كېلىشتى، ئۇلار بۇرۇنلا يامان ئىشلارنى قىلاتتى (يەنى لىۋاتە قىلاتتى)﴾[①] .

لۇت خەۋەر بەرگەن كۈن يېتىپ كەلگەنىدى.

دىشۋارچىلىق كۈنى باشلاندى. قەۋمى يۈگۈرگەن پېتى ئۇنىڭ ئۆيىگە يېتىپ كېلىشتى. لۇت ھەيران قالدى. ئۇلارغا كىم خەۋەر بەرگەندۇ؟ ئايالىنى ئىزدىدى، ئەمما تاپالمىدى. لۇتنىڭ قايغۇسى تېخىمۇ ئاشتى. قەۋمى ئىشىك ئالدىغىچە دېۋەيلەپ كېلىۋالغانىدى. لۇت ياخشىراق چۈشەنچە بېرىش ئۈمىدى بىلەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقتى. ئۇلارغا نېمە دەيدۇ؟ ئۇلاردىن دۇرۇست بولۇشنى تەلەپ قىلامدۇ؟ ئۇلارغا ئىنسانىي خۇلق ھەققىدە چۈشەنچە بېرەمدۇ ياكى ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاللاھ ياراتقان نورمال جىنسىي ئاڭنى ئويغىتامدۇ؟ ... ئۇنىڭ چىرايلىق قىزلىرى بار بولۇپ، ئۇلار پۈتۈن دۇنيادىكى ئاياللارنىڭ سىمۋولى ئىدى. ئاياللار ئەرلەر ئۈچۈن ئەرلەردىن پاك ھېسابلىنىدۇ.

﴿لۇت ئېيتتى: «ئى قەۋمىم! مېنىڭ بۇ قىزلىرىم (قەۋمىدىكى ئاياللارنى دېمەكچى، چۈنكى پەيغەمبەر دېگەن ئۈممىتىنىڭ ئاتىسى ئورنىدا بولىدۇ) سىلەرگە ئەڭ پاكتۇر، ئاللاھتىن قورقۇڭلار، مېھمانلىرىم ئۈستىدە مېنى رەسۋا قىلماڭلار، ئاراڭلاردا قەبىھ ئىشتىن توسىدىغان بىرەر ئاقىلانە ئادەم يوقمۇ؟»﴾[②]

"مېنىڭ بۇ قىزلىرىم سىلەرگە ئەڭ پاكتۇر" ـ ئەجىبا لۇت بۇ سۆزلىرى ئارقىلىق نېمە دېمەكچى؟

[①] سۈرە ھۇد 77 ـ 78 ـ ئايەتلەر.

[②] سۈرە ھۇد 78 ـ ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

www.munber.org

لۇت مۇنداق دېمەكچى ئىدى: مانا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا دۇنيانىڭ ئاياللىرى تۇرۇپتۇ. ئۇلار روھىي ۋە ھېسسىي پاكلىق جەھەتتىن تېخىمۇ پاكتۇر. ئۇلار نورمال خۇلققا مۇناسىپ كېلىدۇ ۋە ئەرلەرنىڭ ۋۇجۇدىدا پاك ھېس ـ تۇيغۇ ئويغىتىدۇ. شۇنداقلا، ئۇلار ھېسسىيات جەھەتتىنمۇ ئەڭ پاكتۇر.

"ئاللاھتىن قورقۇڭلار" ـ لۇت ئۇلارغا ئىنسانىي خۇلق ھەققىدە ئاگاھلاندۇرۇش بەرگەندىن كېيىن، ئۇلارنى تەقۋا بولۇشقا ئۈندىدى. ئاللاھتىن قورقۇڭلار، ئاللاھنىڭ كۆرۈپ، ئاڭلاپ تۇرىدىغانلىقىنى، غەزەپلىنىدىغانلىقىنى ۋە جازالايدىغانلىقىنى ئۇنتۇپ قالماڭلار. ئۇنىڭ غەزىپىدىن قورقۇش ئاقىل ئىنسانلار ئۈچۈن تېخىمۇ پايدىلىقتۇر.

"مېھمانلىرىم ئۈستىدە مېنى رەسۋا قىلماڭلار" ـ بۇمۇ ئۇلارنىڭ ئەنئەنىلىرىگە مۇناسىۋەتلىك سۆز بولۇپ، كۆچمەن خەلق مېھمانلىرىغا ئىززەت ـ ئىكرام كۆرسىتىشى ۋە ئۇلارنىڭ ئالدىدا رەسۋا بولماسلىقى لازىم ئىدى.

"ئاراڭلاردا قەبىھ ئىشتىن توسىدىغان بىرەر كاللىسى جايىدا ئادەم يوقمۇ؟" ـ يەنى ئاراڭلاردا ئەقلى ـ ھوشى جايىدا بىرى يوقمۇ؟ سىلەرنىڭ تەلەپىڭلار (ئەگەر ئورۇنلانسا) ساراڭلىقنىڭ ئۆزى ئەمەسمۇ؟ ئاقىل بولۇش سىلەر ئۈچۈن تېخىمۇ مۇۋاپىق، تېخىمۇ پايدىلىقتۇر. بۇ مەسىلە ـ ئاقىل ۋە ساراڭلىق مەسىلىسى، ئۇنىدىن باشقا، دىن، ئەخلاق، خۇلق ۋە شەرەپ مەسىلىسىدۇر.

قەۋمى ئۇنىڭ سۆزلىرى تۈگىگىچە ئاڭلاپ تۇردى ۋە كېيىندىن قاقاھلاپ كۈلۈشۈپ كەتتى. ئۇلار پەقەت ئارىلىرىدا كۈلكىلىك گەپ چىققاندىلا شۇنداق كۈلۈشۈپ كېتەتتى. لۇتنىڭ سۆزلىرى بۇزۇق ۋە كېسەل خۇلققا، ئۆلۈك ۋە قاتمال يۈرەككە، قاساۋەت بېسىپ كەتكەن ئەخمەق ئەقىلگە تەسىر قىلمىدى. ئۇنىڭ ئۈمىدى پۈتۈنلەي سۇغا چىلاشتى.

﴿ئۇلار (لۇتقا) ئېيتتى: «قىزلىرىڭغا بىزنىڭ ھاجىتىمىز يوق ئىكەنلىكىنى سەن ئوبدان بىلىسەن، شۈبھىسىزكى بىزنىڭ مەقسىتىمىزنىمۇ ئوبدان بىلىسەن»﴾[①].

ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ پۈتۈن دۇنيا بىلىدىغان، ئەمما لۇت بىلمەس بولۇۋالغان مەقسىتىنى ئوچۇق ئېيىتىشمىدى. چۈنكى ئۇلارنىڭ مەقسىتىنى خەلقى ئالەم، شۇنداقلا، بۇ ئىما ـ ئىشارەتلىك سۆزلەرنىڭ نېمىدىن دېرەك بېرىدىغانلىقىنى لۇتمۇ ئوبدان بىلەتتى.

لۇت ھاڭ ـ تاڭ قالدى.

ئۆزىنىڭ قەۋمى ئىچىدە يالغۇز ئىكەنلىكىنى، ئۆزىنى قوغدىغۇدەك ئۇرۇق ـ تۇغقىنى ياكى ئوغۇل ئەۋلاتلىرى بولمىغانلىقى ئۈچۈن ئۆزىنىڭ بەكمۇ ئاجىز ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدى. لۇت ئۆيىنىڭ ئىشىكىنى جالاقلىتىپ يېپىپ كىرىپ كەتتى. ئىشىك ئالدىدىكى كۈلكە ئاۋازلىرى ۋە ئىشىك قاققان ئاۋازلار بارغانسېرى ئەۋجىگە چىققىلى تۇردى. كونىراپ كەتكەن تاختاي ئىشىك ئۆزىنىڭ بەرداشلىق بېرەلمەيدىغانلىقىنى بىلدۈرۈۋاتقاندەك،

---

① سۈرە ھۇد 79 ـ ئايەت.

غىرىسلاپ تۇراتتى. لۇت ھەم خىجىللىق ھەم غەزەپتىن لاغىلداپ تىترىگەن ھالدا ئىشىك ئارقىسىدا تۇراتتى.

لۇتنىڭ مېھمانلىرى ناھايىتى تەمكىنلىك بىلەن بىخارامان ئولتۇراتتى. لۇت ئۇلارنىڭ بىخارامانلىقىغا قاراپ ھەيران قالدى ۋە ئەندىشىسى تېخىمۇ ئارتىشقا باشلىدى. چۈنكى ئۇلار لۇتقا ئىشىنىپ، ئۇنىڭ پاناھلىقىغا سىغىنغانىدى. ئۇنىڭ ئۆزلىرىنى قوغدىيالمايدىغانلىقىنى بىلمەيتتى. قاتتىق ئۈمىدسىزلەنگەن لۇت، بوغۇق ئاۋازى بىلەن ۋارقىراشقا باشلىدى:

﴿كاشكى مېنىڭ (سىلەرگە قارشى تۇرىدىغان) كۈچ ـ قۇۋۋىتىم بولسا ئىدى، ياكى ئىلتىجا قىلىدىغان كۈچلۈك جەمەتىم بولسا ئىدى (چوقۇم سىلەرگە زەربە بەرگەن بولاتتىم)﴾[1].

لۇت قەۋمىنى مېھمانلىرىدىن قوغدىيالىغۇدەك كۈچ ـ قۇۋۋىتى ۋە ئۆزى ياردەم تەلەپ قىلغۇدەك يېقىن ئادەملىرى بولۇشنى تولىمۇ ئارزۇ قىلدى. ئۇ ئۆز بېشىغا كەلگەن بۇنچە قايغۇ ۋە جاپا ـ مۇشەققەت تۈپەيلىدىن ئۆزىنىڭ ناھايىتى كۈچلۈك باشپاناھى بار ئىكەنلىكىنى، يەنى پەيغەمبەرلىرى ۋە ۋەلىلىرىنى (دوستلىرىنى) تەرك ئەتمەيدىغان ئاللاھنىڭ يار ـ يۆلىكىنى ئۇنۇتقانىدى. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام يۇقىرىقى ئايەتنى ئوقۇغان ۋاقتىلىرىدا: «ئاللاھ لۇتقا مەرھەمەت قىلسۇن! ئۇنىڭ ئارقا تىرىكى ناھايىتى كۈچلۈك ئىدى» دەيتتى.

ئىش چېكىگە چىقتى، پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى خۇددى تۇزغاقتەك تۇزۇپ كەتتى. لۇت ئۈمىدسىزلىكتە نىمە قىلارىنى بىلمەي گاڭگىراپ قالغان بىر پەيتتە، مېھمانلار ئورۇنلىرىدىن تۇردى ۋە ئۇنىڭغا باشپاناھلىق قىلغۇچى زاتنىڭ بەكمۇ كۈچلۈك ئىكەنلىكىنى ئېيتتى:

﴿ئۇلار (يەنى پەرىشتىلەر): «ئى لۇت! شۈبھىسىزكى، بىز پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەلچىلىرىدۇرمىز، ئۇلار ھەرگىزمۇ ساڭا زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ...» دېدى﴾[2].

ئى لۇت، قورقمىغىن! بىز پەرىشتىلەرمىز. قەۋمىڭ ساڭا ھەرگىزمۇ زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ.

بىردىنلا ئىشىك ئىچىگە گۆمۈرۈلۈپ چۈشۈپ، قەۋم خەلقى ئۆي ئىچىگە يوپۇرۇلۇپ كىرىشكە باشلىدى.

جىبرىئىل ئورنىدىن تۇرۇپ، قولىنى بىر شىلتىۋىدى، قەۋمىنىڭ كۆزلىرى كور بولۇپ كەتتى. ئۇلار تاملارنىڭ ئارىسىدا نىشاننى پەرق ئېتەلمەي، قالايمىغان مىڭىشۋەردى ۋە

---

[1] سۈرە ھۇد 80 ـ ئايەت.
[2] سۈرە ھۇد 81 ـ ئايەت.

www.munber.org

ئۆيگە كىردۇق، ـ دەپ ئويلاپ، سىرتقا چىقىپ كەتتى. جىبرىئىلنىڭ ئىشارىتى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى پۈتۈنلەي كور قىلىۋەتكەنىدى.

ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ:

﴿ئۇلار لۇتتىن مېھمانلىرىنى (يەنى ئادەمزات شەكلىدە كەلگەن پەرىشتىلەرنى) (ئۇلار بىلەن لىۋاتە قىلىش ئۈچۈن) قوغدىماسلىقنى سورىدى. ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كور قىلىۋەتتۇق، ئۇلارغا: «ئازابىمنى ۋە ئاگاھلاندۇرۇشۇمنى تېتىڭلار» (دېيىلدى). ھەقىقەتەن ئۇلارغا ئەتىگەندە دائىمىي (يەنى ئاخىرەتنىڭ ئازابىغا ئۇلىنىپ كېتىدىغان) ئازاب نازىل بولدى﴾①.

پەرىشتىلەر لۇتقا بۇرۇلۇپ، ئۇنىڭغا كېچىدىن قالماي ئائىلىسىنى ئېلىپ شەھەردىن چىقىپ كېتىشىنى بۇيرىدى. چۈنكى قەۋمىگە قورقۇنچلۇق ئازاب چۈشەتتى. ئۇلارغا تاغلارنى زىلزىلىگە كەلتۈرۈۋېتىدىغان قورقۇنچلۇق ئاۋازلار ئاڭلىناتتى. ئەمما قەۋمىنىڭ بېشىغا چۈشكەن ئازابنىڭ ئۆزلىرىگىمۇ چۈشۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن، ئارقىغا قاراشقا بولمايتتى. بۇمۇ بىر خىل غەلىتە ئازاب ئىدى. كىم ئارقىغا قاراپ قويسا، قەۋمى بىلەن تەڭ ھالاك بولاتتى. لۇتقا ئايالىنىڭمۇ ھالاك بولىدىغانلىقىنى ئېيتتى. چۈنكى ئۇنىڭ ئايالى قەۋمىگە ئوخشاش كاپىر ئىدى. ئۇ كاپىرلىقىدىن ۋاز كەچمەيتتى ۋە قەۋمى بىلەن تەڭ ھالاك بولاتتى.

ئى لۇت، شەھەردىن چىق! رەببىڭنىڭ ئەمرى يېتىپ كەلدى.

لۇت پەرىشتىلەردىن سورىدى: «ئازاب ھازىر چۈشەمدۇ؟» پەرىشتىلەر ئازابنىڭ تاڭ يورۇغان ۋاقىتتا چۈشىدىغانلىقىنى بىلدۈردى ۋە: «تاڭ يېقىن ئەمەسمۇ؟» دېدى.

ئۇلۇغ ئاللاھ مۇنداق دەيدۇ:

﴿پەرىشتىلەر لۇتقا: «ئائىلەڭدىكىلەرنى ئېلىپ كېچىنىڭ ئاخىرىدا (ئۇلارنىڭ ئىچىدىن) چىقىپ كەتكىن، ئايالىڭدىن باشقا، سىلەردىن ھېچ كىشى ئارقىسىغا قارىمىسۇن، ئۇ (يەنى ئايالىڭ) ئۇلار بىلەن بىرگە ھالاك بولغۇچىدۇر، شۈبھىسىزكى، ئۇلارغا ئازاب چۈشىدىغان چاغ تاڭ ۋاقتىدۇر، تاڭ يېقىن ئەمەسمۇ؟» دېدى﴾②.

لۇت قىزلىرى ۋە ئايالىنى ئېلىپ، كېچىدە ناھايىتى تېزلىك بىلەن قەۋمىدىن ئايرىلىپ چىقتى. سەھەر ۋاقتى يېقىنلاپ قالغانىدى. لۇت قەۋمىدىن خېلىلا يىراقلاپ كەتكەندىن كېيىن، ئاللاھنىڭ ئەمرى كەلدى.

...

﴿بىزنىڭ (جازالاش) ئەمرىمىز چۈشكەندە، ئۇلارنىڭ يۇرتلىرىنى ئاستىن ـ ئۈستۈن قىلىۋەتتۇق (يەنى كۆمتۈرۈۋەتتۇق)، ئۇ يۇرتلارغا بىر ئۈستى ـ ئۈستىلەپ ساپال

① سۈرە قەمەر 37 ـ 38 ـ ئايەتلەر.
② سۈرە ھۇد 81 ـ ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

www.munber.org

تاشلارنى ياغدۇردۇق. ئۇ ساپال تاشلارغا پەرۋەردىگارىڭنىڭ دەرگاھىدا بەلگە سېلىنغان ئىدى، ئۇ يۇرتلار زالىملار (يەنى قۇرەيش كاپىرلىرىدىن) يىراق ئەمەس﴾[1].

ئالىملار مۇنداق دەيدۇ: جىبرىئىل قاناتلىرىنىڭ ئۇچى بىلەن يەتتە شەھەرنى يەردىن بىراقلا يۇلۇپ ئېلىپ، ئاسماننىڭ قىرىغىچە ئېلىپ چىقتى (پەرىشتىلەر خورازلارنىڭ چىلىلىغىنىنى ۋە ئىتلارنىڭ هاۋشىغىنىنى ئاڭلىغانىدى). ئاندىن يەتتە شەھەرنى دۈم كۆمتۈرۈپ، يەرگە قارىتىپ ئاتتى.

شەھەرلەر يەرگە چۈشۈۋاتقاندا، ئاسماندىن (ئۇلارنىڭ ئۈستىگە) ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا بەلگە سېلىنغان ساپال تاشلار ئۈستى ـ ئۈستىلەپ ياغدى. يېغىش خېلى ئۇزۇنغىچە داۋاملاشتى.

لۇتنىڭ قەۋمى پۈتۈنلەي هالاك بولدى، ئۇلاردىن هېچكىم ساق قالمىغانىدى. شەهەر تەتۈر ئۆرۈلۈپ، يەرگە پاتۇرۇۋېتىلگەنىدى. يەردىن ئېتىلىپ چىققان سۇ ئەتراپنى بېسىپ، لۇت قەۋمىنىڭ شەهرى كۆلگە ئايلىنىپ كەتتى.

لۇتنىڭ قۇلىقىغا قورقۇنچلۇق ئاۋازلار كېلىشكە باشلىدى. ئارقا تەرەپتىكى هاۋانىڭ يېرىلغانلىقىنى هېس قىلدى، ئەمما ئارقىغا قاراپ سېلىشتىن قاتتىق ھەزەر ئەيلىدى.

ئايالى ئاۋاز كەلگەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ قارىدى، ئۇنىڭ ۋۇجۇدى بىردىنلا پارچىلىنىپ، تويىدەك توزۇپ كەتتى.

ئۇلۇغ ئاللاھ لۇتنىڭ شەهەرلىرى ھەققىدە مۇنداق دەيدۇ:

﴿(هالاك بولمىسۇن دەپ لۇتنىڭ) شەهرىدىكى مۇئمىنلەرنى (سىرتقا) چىقىرىۋەتتۇق. بىز ئۇ شەھەردىن مۇسۇلمان بولغان پەقەت بىر ئائىلىنىلا تاپتۇق. ئۇ شەھەردە قاتتىق ئازابتىن قورقىدىغانلار ئۈچۈن نىشان قالدۇردۇق﴾[2].

بۇ، پۈتۈنلەي يوقاپ كەتمىگەن نىشان بولۇپ، ئاللاھنىڭ سۆزلىرى بۇنى تەستىقلىماقتا:

﴿ئۇ شەهەر (قۇرەيشلەر شامغا بارىدىغان) يول ئۈستىدە ھەقىقەتەن ھېلىمۇ مەۋجۇت تۇرماقتا﴾[3].

ئاللاھ سافقات سۈرىسىدىمۇ مۇنداق دەيدۇ:

﴿(ئى ئەهلى مەككە!) سىلەر ئۇلارنىڭ يەرلىرىدىن ئەتىگەن ـ ئاخشامدا ئۆتۈپ تۇرىسىلەر، سىلەر چۈشەنمەمسىلەر؟﴾[4]

---

[1] سۈرە ھۇد 82 ــ 83 ـ ئايەتلەر.
[2] سۈرە زارىيات 35 ــ 37 ـ ئايەتكىچە.
[3] سۈرە ھىجر 76 ـ ئايەت.
[4] سۈرە سافقات 137 ــ 138 ـ ئايەتلەر.

www.munber.org

يەنى بۇ ئوچۇق ئىشارەتتۇر. ئالىملار مۇنداق دەيدۇ: يەتتە شەھەرنىڭ ئورنى سۇيى ئاچچىق ۋە دېڭىز سۇلىرىدىنمۇ قويۇق بولغان غەلىتە بىر كۆل بولۇپ، بۇ كۆلدىن ئوتتا ئېرىيدىغان مەدەن تاشلىرى كۆپلەپ چىقىدۇ. بۇنىڭدىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، لۇتنىڭ قەۋمىگە ياغدۇرۇلغان ساپال تاشلار كۆيۈش خۇسۇسىيىتىگە ئىگە ئىدى.

ھازىر ‹ئۆلۈك دېڭىز› (ياكى لۇت كۆلى) دەپ ئاتالغان بۇ كۆلنىڭ پەلەستىن زېمىنىدا ئىكەنلىكى ئوتتۇرىغا قويۇلماقتا. ئەنە شۇ يەرلەر، لۇت مىللىتىنىڭ شەھەرلىرى ئىدى.

...

لۇتنىڭ قەۋمىنىڭ سەھىپىلىرى يېپىلدى. ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ۋە نام ـ ئاتاقلىرى يەر يۈزىدىن ئۆچۈرۈپ تاشلاندى، ھاياتنىڭ ۋە جانلىقلارنىڭ زېھنىدىن چىقىرىۋېتىلدى. پىتنە ـ پاسات سەھىپىلىرىدىن يەنە بىرى يىرتىپ تاشلانغان بولدى.

لۇت تۈنجى بولۇپ يۈزلەنگەن كىشىگە، يەنى ئىبراھىمغا يۈزلەندى. ئىبراھىم بىلەن يۈز كۆرۈشۈپ، ئۇنىڭغا مىللىتى ھەققىدىكى ۋەقەلەرنى سۆزلەپ بەردى. ئىبراھىمنىڭ بۇ ۋەقەلەرنى ئالدىن بىلدىغانلىقى ئۇنى ھاڭ ـ تاڭ قالدۇردى.

كۆڭلى ـ كۆكسى كەڭ، دىلى يۇمشاق، ھەر ئىشتا ئاللاھقا مۇراجىئەت قىلىدىغان ئىبراھىم ۋە لۇت ئىككىسى كىشىلەرنى ئاللاھقا، تەۋھىد ئەقىدىسىگە، ئىسلام دىنىغا دەۋەت قىلىشنى داۋاملاشتۇردى.

* * * * *